

V drugem delu se nam je pridružilo več predstavnikov podpornega okolja (foto: N. Bobovnik).

5. SLOVENSKI PODEŽELSKI PARLAMENT: DELAVNICA MLADI IN NOVI KMETJE TER PODELITEV »NAGRADE NEWBIE 2018«

5. Slovenski podeželski parlament, ki je zasedal 8. in 9. 10. 2019 v Halozah, nadaljuje bogato in pomembno tradicijo vzpostavljanja participativne demokracije v praksi. Pri organizaciji dogodka sodelujejo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Društvo za razvoj slovenskega podeželja in partnerji Mreže za podeželje. Letošnjega dogodka se je udeležilo več kot 350 udeležencev iz Slovenije in drugih evropskih držav. Glavna tema razprav je bila Skupna kmetijska politika po letu 2020, ki pomembno sooblikuje slovensko podeželje. Prvi dan je bil namenjen tematskim delavnicam, ki so se izvajale na devetih različnih lokacijah v Halozah, na katerih so domačini lahko predstavili tudi konkretne rezultate številnih prizadevanj na področju

razvoja podeželja. Večerni del je bil namenjen bogatemu kulturnemu programu in podelitvi dveh nagrad (razglasitev slovenskega predstavnika za Evropsko nagrado za najuspešnejšo podeželsko skupnost za leto 2020 in podelitev nagrade za najbolj inovativnega novega pristopnika v kmetijstvo). Drugi dan je bil namenjen celoviti predstavitvi ugotovitev tematskih delavnic ter širši razpravi o razvojnih predlogih. Več o dogodku si lahko preberete na: <http://drustvo-podezelje.si/podezelski-parlament/slovenski-podezelski-parlament/5-spp>.

Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je na 5. Slovenskem podeželskem parlamentu sodeloval z delavnico Mladi in novi kmetje ter s slovesno podelitvijo Nagrade NEWBIE 2018 za uspešnega in inovativnega novega pristopnika v Sloveniji. Irma Potočnik Slavič in Sara Uhan sta vodili **delavnico Mladi in novi kmetje**, ki se je vsebinsko navezovala na **projekt NEWBIE** (*New Entrant netWork: Business models for Innovation, entrepreneurship and resilience in European agriculture*; projekt Horizon 2020, povezava: www.newbie-academy.eu). Za ohranjanje vitalnosti, prožnosti in konkurenčnosti evropskega podeželja je izjemnega pomena delovanje kmetijskega sektorja. Le-ta se sooča s premajhnim dotokom mladih in inovativnih kmetijskih praks, zato v pripravah na Skupno kmetijsko politiko po letu 2020 različne evropske ustanove, povezane z razvojem kmetijskega sektorja (npr. CEJA, DG AGRI in Kompetenčni center za razvojne napovedi pod sloganom »Kmetje prihodnosti – leta 2040« ipd.), skušajo pridobiti različne pobude in priporočila, predvsem pa informacije od neposredno udeleženih, kako oblikovati prihodnje stimulatívno podporno okolje za pomladitev in razvoj kmetijskega sektorja.

V delavnici nas je zanimalo, s kakšnimi ovirami se soočajo tako mladi kot tudi novi kmetje, ki vstopajo v kmetijski sektor (npr. ovire pri dostopanju do kmetijskih zemljišč, kapitala, znanja, tržišča, delovne sile itd.); kakšne rešitve bi tako mladi kot tudi novi kmetje potrebovali, ko vstopajo v kmetijski sektor in pri izvedbi poslovnega modela; kako se mladi in novi kmetje vključujejo v življenje na podeželju in kako prebivalci podeželja v vsakodnevem življenju doživljajo prisotnost mladih in novih kmetov. Udeleženci delavnice so kot glavne ovire prepoznali nezadosten prenos kmetij na mlajše generacije (predvsem zaradi nezagotovljene varnosti za starejše kmete, ki kmetijo predajajo), dostop do trga, finančnih sredstev, informacij, znanja in neustrezno zemljiško politiko. Predlagali so dve rešitvi: 1) spodbujanje povezovanja kmetov preko ustanovitev združenj kmetov oziroma organizacij, in sicer s sofinanciranjem zagonskih administrativnih in promocijskih stroškov v času petih let; 2) spodbujanje prenosa družinskih kmetij z »rento« za starejše kmete ali sistemom mentorstva.

V večernem programu smo podelili **Nagrado NEWBIE**, namenjeno uspešnim in inovativnim novim pristopnikom v kmetijstvu v devetih partnerskih državah v Evropi. Z nagrado želimo prepoznati in predstaviti tiste kmete/kmetice, ki so razvili oziroma razvijajo zanimive in uspešne vstopne in poslovne modele. V letu 2018 je prejemnica Nagrade NEWBIE »**Biodinamična kmetija Turinek – Zlate misli**«, ki jo je družini Turinek podelila Silvia Micheline, predstavnica Direktorata za kmetijstvo

Evropske komisije. Desetčlanska strokovna komisija je o nagrajeni kmetiji zapisala: »Gre za kmetijo, ki predstavlja zaokroženo gospodarsko enoto, od pridelave do predelave in trženja. Prav slednje izvaja na zelo izviren, inovativen način, ki vključuje tudi skupinski pristop. Spekter načinov prenosa znanj je zelo širok, saj vključuje tako prenos praks kot tudi izobraževanja, izvedbo delavnic, mednarodne konference in izmenjavo prostovoljcev. Načrti za prihodnost vključujejo trajnostni razvoj, so optimistični, predvsem pa usmerjeni v prava in najbolj pereča področja. Želijo si okrepiti prožnost tako na pridelovalnem kot tudi prodajnem področju.«

Tematske delavnice so potekale na različnih lokacijah v Halozah (foto: S. Uhan).

Biodinamični kmetiji Turinek je omogočeno koriščenje Nagrade NEWBIE v najvišji skupni vrednosti do 1500 EUR bruto v skladu s potrebami kmetije, in sicer za: 1) snemanje predstavitvenega videa (dostopen na povezavi: https://youtu.be/_mtms2Qlz8Q) in za 2) financiranje izobraževanja/usposabljanja – družina se je odločila za obisk enotedenske delavnice januarja 2020 v švicarskem Dornachu.

Nagrajeni kmetiji iskreno čestitamo, obenem pa izrekamo naše priznanje tudi vsem novim pristopnikom, ki so izkazali veliko mero inovativnosti pri poslovnih modelih, iskanju tržnih vrzeli in pozicioniranju kmetij v lokalni skupnosti. Nove pristopnike

vabimo, da se prijavijo na razpis za Nagrado NEWBIE v letu 2019. Vse geografe in geografinke (mogoče so med vami tudi novi pristopniki) ter vse druge deležnike podpornega okolja (kmetijska svetovalna služba, različne ustanove na lokalni, regionalni in državni ravni) pa spodbujamo, da spremljate aktivnosti projekta NEWBIE (http://geo.ff.uni-lj.si/raziskovanje/raziskovalni_projekti/newbie).

Sara Uhan in Irma Potočnik Slavič

Nagrajena družina Turinek z ministrico, predstavnico DG AGRI, organizatorji podeželskega parlamenta in projektnima sodelavkama (foto: K. Gajšek).

